

Bildungsbüro der Stadt Nürnberg

WEGWEISER

Informationen zum Übergang Schule-Beruf

4

Nürnberg
Juni 2014

Engelli Gençler için Meslek ve Meslek Eğitimi Yolları

İyi bir Meslek Eğitimi meslek hayatında başarılı olmanın en önemli önşartı ve toplumsal katılımın temelidir. Engelli, özürü veya kronik bir hastalığı olan genç insanlar için Meslek Eğitimi'nin hangi imkânları vardır? Bu soruya cevap vermek hiç de basit değildir. Çünkü engelli her gencin bu engellere rağmen topluma katılabilmesi için kişiye özel desteğe ihtiyacı vardır. Bunun için birbirinden farklı hukuksal düzenlemeler vardır ki bu mevzuat yoluyla sorumlu kurum ve kuruluşlar arasında içiçe geçen karmaşık bir ağ örülmüş, okul ve eğitimde de ince farklılıklar gösteren bir destekleme sistemi kurulmuştur. Buna ek olarak bu gençler gittikçe artan bir şekilde engelsiz genç insanlarla birlikte öğrenim görmekte, yani onlarla aynı okula devam etmekte ve aynı eğitimi almaktadırlar.

Çalışmaya veya eğitime giden uygun bir yolun seçimi için bütün katılımcıların ilgili yardım ve destekleme sistemleri hakkında yeterli derecede bilgi sahibi olmaları gerekmektedir. Nürnberg ve yakın çevresinde her destekleme ağırlıklı dal için en az bir tane Genel Eğitim Okulu ve

Mesleki Okul bulunmaktadır. Elinizdeki rehber bu konuda en geniş kapsamlı bilgileri içermektedir.

Birinci bölümde genel bilgiler, tarifler ve önemli kavramlarla ilgili açıklamalar ve bunların birbirleri ile olan bağlantıları bulunmaktadır. Bundan sonra destekleme ağırlıklı dallar, engellilikler üzerine kısa bilgilerle birlikte kendilerine ait bölümlerde teker teker tanıtılmaktadırlar. Her destekleme ağırlıklı dal ile ilgili temel bilgiler ve Özel Eğitim Merkezleri ile Meslek Eğitimi veren kurum ve kuruluşlar hakkında bilgiler de verilmektedir. Bu konunun arka planını teşkil eden karmaşık hukuk kuralları nedeniyle sadece önemli kavramlar ve örnek olabilecek bireysel vakalar gösterilmiştir. Somut soruların yöneltileceği Danışma Büroları ve mali kaynak sağlayan kurumların adreslerini son sayfada bulabilirsiniz.

Engelli gençler için Meslek ve Meslek Eğitimi'nin eşliğinde çok sayıda imkânlar bulunmaktadır. Bu gençlerin sözü edilen imkânlardan en iyi şekilde yararlanabilmeleri için anne-babalar, öğretmenler,

sosyal pedagoglar, Danışma Büroları'nda çalışan elemalar ve diğer katılımcıların sağlam temellere dayanan derin bir genel bilgiye sahip olmaları gerekmektedir. Bu rehberle biz buna katkıda bulunmak istiyoruz.

Yayın Kurulu

gefördert von

Bundesministerium
für Bildung
und Forschung

Europäischer Sozialfonds
für Deutschland

EUROPÄISCHE UNION

Okul ve Meslek Eğitimi

Özel Eğitim'e muhtaç öğrenciler nerelerde okula gidebilir veya meslek eğitimi yapabilirler?

Özel Eğitim'e muhtaç öğrencilerin genel ilke olarak iki seçeneği vardır.

Bu öğrenciler de diğer bütün öğrenciler gibi genel öğretimdeki İlköğretim Okulu, Orta Okul, Lise veya meslek eğitimi veren bir okula (örn. Meslek Okulu) gidebilirler. Bu okullarda özel eğitime muhtaç olmayan diğer öğrencilerle birlikte aynı sınıflarda derslere girerler. Ama bu okullarda ihtiyaçlarına uygun olarak çeşitli şekillerde destek görürler. Bu konuyla ilgili daha geniş bilgileri 8. ve 9. Sayfalarda bulacaksınız.

Yahutta Özel Eğitim Merkezleri veya Mesleki Eğitim yapan bir kurumun kendi engellilik durumlarıyla ilgili bölümüne giderler. Bu okullar herkese değil, sadece Özel Eğitim'e muhtaç olan ve/veya bu okulların adı geçen bölümlerinde eğitimi verilen bir engellilik durumu olan gençlere açıktır. Bu tür Özel Eğitim Merkezleri ve Mesleki Eğitim Kurumları Nürnberg'de ve çevresinde her engellilik durumu için vardır.

„(Ağır-) Engellilik“ ve „Özel Eğitime Muhtaç Olma“ kavramlarının anlamı nedir?

Sosyal Hukuk Kitapları'nın anladığı şekilde bir engellilik eğer,

- herhangi bir bedeni işlev, zihinsel yetkinlikler veya ruhsal sağlık, içinde bulunulan yaşın gerektirdiği normal durumdan farklı ise,
- bu durum altı aydan daha fazla sürmüş ise,
- ve bu durum kişinin topluma veya iş yaşamına katılımını etkilemiş ise (§ 19 SGB III, § 35a SGB VIII, § 53 SGB XII)

vardır.

Herhangi bir engelliliğin olup olmadığı, Orta Frankonya için Nürnberg'de bulunan „Bavyera Aile ve Toplum Merkezi“ tarafından tesbit edilir. Bunun için doktor bulguları, raporlar ve tesbit edilen diğer bilgilerin eklendiği bir dilekçe ile başvurmak gerekmektedir. Bunun üzerine 0 ile 100 arasında bulunan ve düzeyi onar onar belirlenen, ama yüzde olarak ifade edilmeyen bir „Engellilik Derecesi“ tes-

bit edilir. Halk dilinde buna yanlış olarak „Onun engellilik derecesi % 70 „ denir.

Engellilik derecesi en az 50 olan bir insan „Ağır Engelli“ sayılır. Eğer engellilik derecesi 30 ile 50 arasında bulunuyor ama bu engellilik nedeniyle meslek eğitimi veya bir mesleğe başlamakta sorunlar yaşıyorsa, bir dilekçe ile „Eşitlik“ için Çalışma Kurumu'na başvurulabilir. Çalışma

Kurumu bunun üzerine Meslek Eğitimi, Meslek ve İşyeri konularında ağır engelliler ile eşitliği kabul eder. Ama bu durum engellilik derecesinin yükseltildiği anlamına gelmez.

Eğer bir özürnlük veya bir sakatlık nedeniyle okul veya meslek eğitiminde özel desteğe ihtiyaç duyuluyorsa „Özel Eğitime Muhtaçlık“ var demektir. Aşağıdaki durumlarda Özel Eğitim Desteği verilir::

- **Zihinsel Gelişim**
- **Bedeni ve Motorik Gelişim**
- **Öğrenme**
- **Konuşma**
- **Duygusal ve Sosyal Gelişim**
- **İşitme**
- **Görme**
- **Uzun süren hastalık**

Özel Eğitime Muhtaçlık örneğın Sağlık Dairesi'nin Tıbbi Servisi, görülen engellilik için sorumlu ve yetkili Özel Eğitim Merkezleri ile bunların Mobil Özel Eğitim Hizmetleri tarafından tesbit edilir.

Özel Eğitim'e muhtaç olmak ve engelli olmak aynı zamanda ortaya çıkmayabilir. Yani resmen tanınan bir derecede engelli olan bir öğrencinin mutlaka özel eğitime muhtaç olması gerekmez. Bunun aksi için de durum ayrıdır.

Bu durum ama oldukça seyrek görülür. Bu nedenle aşağıdaki açıklamalar genellikle Özel Eğitim'e muhtaç insanlar için yapılmaktadır. „Ağır Engellilik“ kavramı sadece hukuki zorunluluklar nedeniyle kullanılır.

Özel Eğitim Merkezi nedir?

Özel Eğitim Merkezi, özel eğitime muhtaç insanların veya engellilerin ihtiyaçlarına cevap vermek için kurulmuştur. Örneğin bu binalar bariyersizdir, sınıflar küçük olup öğretmen ve diğer çalışanlar da her çeşit engellilik için birer uzmandırlar. Özel Eğitim Merkezleri'nde bir İlköğretim Okulu ve çoğunluğunda da dokuzuncu veya onuncu sınıflar vardır. Bir öğrencinin bulunduğu Özel Eğitim Merkezi'nden hangi diplomayı alabileceği, 10. sayfadaki ilgili bölümde belirtilmiştir.

	Genel Eğitim Okulları	Özel Eğitim Merkezleri ve Özel Eğitim veren Meslek Öğrenim Kurumları
Genel Eğitim Öğretim Okulları	İlk Okul	İlk Öğretim Özel Eğitim Merkezi
	Orta Okul	Orta Öğretim Özel Eğitim Merkezi muhtemelen M-Dalı olan
	Orta Okul, Lise Branş İhtisas Okulu (FOS) ¹ Mesleki İhtisas Okulu (BOS) ¹	Özel Eğitim Destekli Orta Okul/Lise <small>Nürnberg Büyük Şehir bölgesi dahilinde oturmayanlar</small>
Mesleki Eğitim Okulları	Meslek Okulu	Özel Eğitim Destekli Meslek Okulu/Mesleki Eğitim Kurumu „Zihinsel Gelişim“ Özel Eğitim Merkezi: Meslek Okul Basamağı
	Branş Meslek Okulu	Özel Eğitim Destekli Branş Meslek Okulu

¹ Branş ve Mesleki İhtisas Okulları da Meslek Okulları Sistemi'nin birer parçasıdır; ancak sadece Genel Eğitim Okulu Diploması imkânı sağlarlar.

Genel Eğitim Okulları ve Kurumları kendilerini Özel Eğitim'i destekleyen kuruluş olarak tanımlamazlar. Özel Eğitim Merkezleri ise tam aksine kendilerini Özel Eğitim'e dayalı Mesleki Eğitim Öğretim yapan kurumlar olarak ifade ederler.

İlköğretim Okulları, Orta Okullar, Liseler ve Özel Eğitim Merkezleri Genel Eğitim Okulları adı altında toplanır. Meslek Okulları da bu gruba girer. Dual Meslek Eğitimi'nin Branş Sınıfları, Branş Meslek Okulları, mesleğe hazırlayan her türlü faaliyetler ve Özel Eğitim desteği veren kurum ve okullar da buna aittir.

Eğer daha yüksek bir eğitim diploması isteniyor ise (Branş Yüksek Okulu ve Yüksek Okul Yeterliliği), bu ancak Genel Eğitim Okulları içerisinde yer alacak özel bir form ile veya yatılı bir okulda mümkündür.

Meslek seçiminde kim yardım eder?

Gençler için ilk akla gelen sorular hangi mesleği öğrenmek istedikleri ve bu meslek eğitimini nerede yapacaklarıdır. Meslek seçimi için Çalışma Dairesi'nin Meslek Danışmanları her öğrenciye yardımcı olurlar. Bunun dışında Mesleki Bilgilendirme Merkezi (BIZ) her meslek üzerine bilgiler sunmaktadır. Her okul ve her Özel Eğitim Merkezi, düzenli olarak onları ziyaret ederek meslek danışmanlığı hizmetleri veren Çalışma Dairesi'nin bir uzmanı ile birlikte çalışmaktadır. Özel Eğitim'e muhtaç gençler için de bu konuda özel eğitim almış Reabilitasyon ve Meslek Danışmanları bulunmaktadır.

Meslek eğitimi yeri bulamayan, meslek seçiminde tereddütleri olan veya bir okul diploması olmayan gençlere mesleğe hazırlık ve meslek seçimi konularında destek olmak üzere çeşitli imkânlar sunulmaktadır. Her meslek okulunda farklı branşlarda eğitim veren bir Meslek Hazırlık Yılı (BVJ) bulunur. Buna ek olarak yine Mesleğe Hazırlayan Eğitim Önlemleri

(BvB)adı altında Çalışma Dairesi tarafından finanse edilen bir imkân vardır. Mesleğe Hazırlayan Eğitim Önlemleri, rehabilitasyona muhtaç gençler için (bkz. Sayfa 6) 18 aya, diğer bütün gençler için ise 12 aya varan bir süreyi kapsayabilir. Meslek Hazırlık Yılı ve Mesleğe Hazırlayan Eğitim Önlemleri gençleri bir meslek eğitimine hazırlar, çeşitli meslek dallarına ait pratik ve teori bilgileri verir ve ek bir sınav ile bir okul diploması elde etmenin yolunu açarlar. Ayrıca Meslek Hazırlık Yılı veya Mesleğe Hazırlayan Eğitim Önlemleri'nden birine katılan gençler mecburi Meslek Eğitimi yükümlülüğünü de yerine getirmiş olurlar.

Örneğin meslek eğitimini tamamlamadan yarım bırakan, meslek eğitimi yapmak istemeyen veya meslek eğitimi görmeden bir iş yeri bulmuş olan gençler için Meslek Okulları sınıflar açmıştır (JoA). Mecburi Meslek Eğitimi yükümlülüğünü yerine getirebilmek için üç yıl boyunca haftada bir gün bu sınıflardaki eğitime katılmak zorunluluğu vardır.

Meslek Okulları'nın, Özel Eğitim destekli Meslek Eğitimi veren kurumların ve diğer Eğitim Kurumları'nın imkânları hakkında bilgi verilmektedir. Daha geniş bilgileri 10. sayfadan itibaren bulabilirsiniz.

İş Yaşamına Katılım-Rehabilitasyon Durumu

„İş Yaşamına Katılım“ ne demektir?

Engelli insanların da engelli olmayanlar gibi iş yaşamına katılmaları gerekir. Bu ancak bir meslek eğitimi görüp çalışmak ile olur. Ama her hangi bir engellilik durumu nedeniyle eğitim ve meslek sırasında karşılaşılabilecek zorlukları ortadan kaldırmak için iş yaşamına katılımı kolaylaştıran çeşitli imkânlar vardır.

Bu imkânlardan bazıları şunlardır:

- ağır engelliliği olan veya buna eşitliği tanınan gençlerin Meslek Eğitimi Kurumu masraflarının üstlenilmesi, bkz. Sayfa 2,
- Meslek Eğitimi veren kuruluşa ait iş yerinin engellilere uygun duruma getirilebilmesi için gerekli masrafların üstlenilmesi.

İpucu:

İş yaşamına katılımı ilgili masrafların karşılanması için verilen dilekçeye, istenilen hizmetin niteliğini, yani, örneğin yardım malzemesi veya arzu edilen Eğitim Kurumu'nu belirten ek bir yazının eklenmesi gerekir. İhtiyaç ne kadar açık gerekçelendirilirse, görevli şahıs durumu o derece iyi değerlendirir.

İş Yaşamına Katılım hizmetlerinden yararlanmak için kimler başvuruda bulunabilir?

Aşağıda durumları belirtilen şahıslar İş Yaşamına Katılım hizmetlerinden yararlanmak için dilekçe verebilirler:

- Ağır engelli olanlar (en az 50 derece), veya
- Engelli olma tehlikesi olanlar, örneğin ilerlemiş bir hastalık nedeniyle, veya
- Daha öğrenci iken Özel Eğitim'e muhtaçlık tesbit edilmiş olmasına rağmen engellilik derecesi henüz belli olmayanlar (Ağır Engellilik, Engellilik ve Özel Eğitime Muhtaçlık kavramları 2. ve 3. sayfalarda genişliğine açıklanmıştır), veya
- Ağır engellilik durumuyla eşit oldukları tanınmış olanlar, bkz. Sayfa 2.

Rehabilitasyon Durumu ne demektir, buna neden ihtiyaç vardır ve nasıl elde edilir?

„Reha“ Rehabilitasyon sözünün kısaltmasıdır ve „İyileştirme“ anlamına gelir. Ama meslek ve iş konularında bu kavram tıbbi bir iyileştirmeyi değil aksine mesleki iyileştirmeyi ifade eder.

Rehabilitasyon Durumu çoğunlukla halk dilinde kullanılır. Aslında yasa ile belirlenmiş bir kavram değildir. Yani rehabilitasyon için başvurmak diye birşey yoktur. Rehabilitasyon Durumu ile anlatılmak istenen şey, rehabilitasyona muhtaç olma durumunun tanınması ve bu şekilde iş yaşamına katılım için sunulan hizmetlerden yararlanmak için hak kazanılmasıdır.

Eğer „İş Yaşamına Katılım Hizmetleri“nden yararlanma başvurusu“ onaylanmış ise rehabilitasyon gerekliliği de tanınmış demektir.

İş Yaşamına Katılım Hizmetleri'nden yaralanma başvurusu için daha başka neler bilmek gerekir?

Bir engellilik veya tesbit edilmiş bir özel eğitime muhtaç olma durumu iş yaşamına katılım hizmetlerinden otomatik olarak yararlanma yolunu açmaz. Böyle bir karar için önemli olan engelliliğin ağırlık derecesi ve buna bağlı olarak ortaya çıkan rehabilitasyona muhtaçlık durumudur. Eğer engelliliğe özgü destekleyici hizmetler kaçınılmaz ise rehabilitasyona muhtaçlık var demektir. Çünkü,

- engellilik nedeniyle bir meslek eğitimi veya meslek uygulaması daha da zorlaşır ve/veya
- bu gençler Özel Eğitim'e muhtaçtırlar.

Engelliliğe özgü destekleme hizmetleri adı altında, engelli gençler için meslek eğitimi veren bir kurumda eğitim almak veya dual meslek eğitimi sırasında gerekli olan yardımcı araç ve gereç masraflarını üstlenmek gibi hizmetler sayılabilir. Rehabilitasyon gereğinin olup olmadığına, örneğin Çalışma Dairesi gibi hizmetleri finanse eden kurumlar karar verirler. Bu kararlar için, psikolojik ve tıbbi hizmet veren kurumlar ile Çalışma Dairesi'nin danışmanları gibi uzman kişilerin de destekleri alınabilir. Engelli veya özel eğitime muhtaç gençlerin okul bitiminden sonra başvuracakları ilk yer Çalışma Dairesi'dir. Çoğunlukla okuldaki meslek danışmanı kanalıyla bir temas zaten kurulmuştur. Eğer başka bir kurum sorumlu ise Çalışma Dairesi dilekçeyi oraya yönlendirir.

Engelli ve/veya Özel Eğitim'e muhtaç gençler için ne gibi meslek eğitimi imkânları vardır?

Nürnberg ve çevresinde genel olarak Meslek Eğitimi imkânı sunan kurumların yanında (8. ve 9. sayfalardaki destekleme hizmetlerine bakınız) sadece Özel Eğitim'e muhtaç olan ve/veya ağır engelliliği bulunan (veya buna eşit sayılan, 2. sayfaya bakınız) gençlerin gidebileceği okullar da bulunmaktadır. Bunların aralarında ağırlıklı olarak desteklenen bölümler ve eğitimi verilen meslekler nedeniyle farklılıklar vardır. Ayrıca mesleğe hazırlık ve ilk meslek eğitimi de verilmektedir.

Meslek Hazırlık Yılı'na (BVJ) katılmak için Rehabilitasyon Gerekliliği aranmaz (bkz. Sayfa 6). Buna karşılık Meslek Hazırlık Eğitimi Dersleri'ne (BvB-Reha) katılabil-

mek için Rehabilitasyon Gerekliliği'nin tesbit edilmiş olması ön şartı vardır. Çeşitli kurumlar ve bunların verdiği hizmetler 10. sayfadan itibaren sunulmuştur.

Tam Meslek denilen mesleklerin yanı sıra Meslek Eğitimi Kanunu'nun 66 paragrafına uygun olarak engelli insanlar için basitleştirilmiş meslekler üzerine de eğitim verilmektedir. Ağırlık, uygulamalı eğitimdedir. Teorik içerikler kısaltılmış ve basitleştirilmiştir. Sınavlar, tam mesleklerde olduğu gibi, odalar veya diğer yetkili kurumlar tarafından yapılır ve bu şekilde tanınan meslekleri yapmaya hak kazanılmış olunur. Basitleştirilmiş meslekler, örneğin, öğrenme zorluğu olan insanlar

için, esnaf, ticaret ve büro hizmetleri dallarında vardır. Bunlar, isimlerindeki „Yapan Eleman (Werker)“ veya „Branş Uygulayıcısı (Fachpraktiker)“ ekleriyle tanınırlar. Bir tam mesleğin adı örneğin Aşçı (Koch) ise, basitleştirilmiş mesleğin adı Mutfak Branş Uygulayıcısı (Fachpraktiker-Küche) olur. Her tam mesleğin bir basitleştirilmiş mesleği yoktur.

Basitleştirilmiş meslekler üzerine genel bir bakış <http://planet-beruf.de/?id=13175> adresinde vardır.

Destek Hizmetleri

Genel Eğitim Okulları'nda veya Genel Meslek Okulları'nda okuyan öğrenciler için ne gibi Destek Hizmetleri vardır?

Özel Eğitim'e muhtaç gençler eğer bir Genel Eğitim Okulu'na gidiyor veya Meslek Öğrenimi yapıyorlarsa çoğunlukla yardım ve desteğe ihtiyaç duyarlar. Bu nedenle değişik kurum ve kuruluşlar tarafından sunulan çeşitli imkânlar bulunmaktadır. Bunları akılda tutmak pek kolay değildir. Bu nedenle okul ve eğitim için sunulan destek hizmetleri aşağıda kısaca açıklanmıştır.

Mobil Özel Eğitim Hizmetleri

Bunun görevleri nedir ve kimler başvurabilir?

Mobil Özel Eğitim Hizmetleri, Ağırlıklı Destekleme Bölümleri veya Özel Eğitim Merkezleri'nin Özel Eğitim Öğretmenleri tarafından verilmektedir. Her tür okulda bulunan öğrenciler önceden belirlenmiş bir zaman dahilinde bu hizmetlerden yararlanırlar. Bunun dışında Özel Eğitim'e muhtaçlık durumu da tesbit edilebilir. Mobil Özel Eğitim Hizmetleri'nin adreslerini 10. sayfadan itibaren bulabilirsiniz.

Mobil Özel Eğitim Hizmetleri ancak dilekçe ile başvurulduğunda alınabilir. Soruları olan veya yardıma ihtiyaç duyan öğrenciler, anne-babalar ve öğretmenler Mobil Özel Eğitim Hizmetleri'ne başvurabilirler. Anne-babalar, öğretmenler ve öğrencilerle ilgilenme ve onları bilgilendirme, bu hizmetlerin görevleri arasındadır. Mobil Özel Eğitim Hizmetleri ayrıca yardım başvurularının yapılmasında yardımcı olur ve öğretmenleri, engellilik durumlarının dersleri nasıl etkileyebileceği ve bu şahıslara derslerde nasıl destek olup onların ilerlemelerini sağlayabilecekleri konularında bilgilendirir.

Okul Refakatçisi

Görevleri nelerdir?

Engelli gençler ve öğrenciler engellilikleri nedeniyle muhtaç durumda oldukları için okulda ve meslek okulunda Okul Refakatçileri tarafından her gün sürekli olarak destek alırlar. Tanınmış bir engellilik durumunun veya tehlikesinin var olması gerekir (bkz. 2. ve 3. sayfalar). Yapılan bu destekler engelliliğin türü ve ağırlığına göre okul içinde yön bulmak ve bağımsız hareket edebilmek için gerekli yardımlardan davranış zorluklarını yenebilmek için gerekli yardımlara kadar uzar. Okul yaşamına katılım için gerekli yardımlardan başka eğer bakım zorunluluğu da varsa, bu durum Okul Refakatçileri için ek bir yük olabilir. Bunun için „Tıbbi ve Bakım İçerikli Yardımlar“ bölümüne bakınız.

Masrafları üstlenen kurumlar, engelliliğin türüne göre davranırlar. Zihinsel engelli öğrenciler için sorumluluk yerel Gençlik Dairesi'ndedir. Bunun dışında kalan çocuklar için Bölgesel Kurumlar yetkilidir. Bir Okul Refakatçisi elde edebilmek için uygun bir şahsın bulunması ve dilekçe verilmesi zorunludur. Bu konuda çeşitli özel kuruluşlar, yardım dernekleri ve diğer bazı kurum görevlileri yardımcı olmaktadır. Danışma büroları ve diğer masraf üstlenebilecek kuruluşlara ait irtibat bilgilerini 24. sayfada bulabilirsiniz. Bazı Özel Bakım Büroları kanalıyla bakım eğitimi almış okul refakatçileri bulmak mümkündür. Bireysel ihtiyaçlar için internette yararlanılabilir.

Orta Frankonya Uyum Uzmanlığı Ltd ve ACCESS Uyum Refakatçiliği Ltd

Görevleri nelerdir ve kimler bu uzmanlık hizmetlerinden yararlanabilirler?

Orta Frankonya Uyum Uzmanlık Hizmetleri, iş yaşamındaki bütün ağır engellilerin (veya eşitliği tanınmış olanların, bkz.Sayfa 2). başvurabilecekleri bir yerdir. Görevliler işe giden yolda ve meslek eğitimi yeri arama konularında yardımcı olurlar.

Nürnberg'de bulunan ACCESS, Uyum Uzmanlık Hizmetleri'nin tamamlayıcısıdır ve özellikle „Zihinsel Gelişim“ ağırlıklı destekleme hizmetleri verir. Ayrıca ACCESS, engellilik nedeniyle yalnız başına yapılamayan işlerde yardım edebilecek bir Çalışma Asistanı'nın verilmesi için yapılacak başvurulara yardımcı olur.

Çalışma Asistanı

Görevleri nelerdir ve kimler başvurabilir?

Çalışma Asistanı verilmesi için başvuru ağır engelliler tarafından yapılabilir. Yani Sosyal Kanunlar'ın öngördüğü şekilde en az 50 derece olan bir engelliliğin veya 2. sayfada belirtilen tanınmış eşitliğin bulunması zorunludur. Çalışma Asistanları'nın görevi, engelli insanlara çalıştıkları iş yerlerinde yardımcı olmaktır. Bunlar, engellilik nedeniyle yalnız başına yapılamayan işleri üstlenirler; örneğin, meslek öğrenimi yapan görme engelli bir öğrenci için el yazısı ile yazılmış belgelerin okunması gibi. Çalışma Asistanı için Uyum Dairesi'ne dilekçe ile başvurma zorunluluğu vardır. Bu dairenin adresini 24. sayfada bulacaksınız.

Tıbbi ve Bakım İçerikli Yardım Görevlileri

Görevleri nelerdir ve kimler başvurabilir?

Bazı hastalıklar veya engellilikler için verilecek öyle hizmetler vardır ki bunları ancak tıbbi uzman kişiler yerine getirebilirler. Eğer örneğin bir solunum aleti gibi tıbbi araçların gözlemi veya kontrolü zorunluysa, böyle bir durum ortaya çıkmış demektir. Bu hizmetler Bakım Büroları tarafından doktor raporuyla mobil olarak yerine getirilir. Masrafları Hastalık Sigortaları üstlenir.

Ağırlık Merkezi Zihinsel Gelişim

Otistik bozukluklar veya Trizomi21 (Down Sendromu) denilen hastalıklar nedeniyle bir zihinsel engellilik ortaya çıkmış olabilir. Zihinsel engellilerin zekâ düzeyi 70 IQ'nun altındadır. Buna rağmen zihinsel engelli çocuklar, gençler ve yetişkinler yeni şeyler öğrenip yeteneklerini geliştirebilirler.

Okula Devam

Özel Eğitim Merkezi: Özel Eğitim Merkezleri'nde özel eğitim için yetiştirilmiş öğretmenler, bakım hizmetlileri ve iyileştirici eğitimciler çalışmaktadır. Ders konuları öğrencilere gerçek hayattakine çok yakın bir şekilde verilir. Sınıfta bütün öğrencilerle birlikte toplu olarak yapılan derslerin dışında her öğrenci için bireysel teşvik saatleri vardır. Özel Eğitim Merkezleri'nde psikolojik hizmetler, konuşma terapisi, ergoterapi ve fizyoterapi gibi uzmanlık hizmetleri sunulmaktadır. Bütün Özel Eğitim Merkezleri öğleden sonraları için bir günlük bakım ünitesinde bakım imkânları sunmaktadır. Özel Eğitim Merkezi'ndeki eğitim, ağırlık merkezi „Zihinsel Gelişim“ olan bir diploma ile bitirilir (Temel Eğitim Diploması değil). Jakob-Muth-Okulu ve Karl-König-Okulu girişleri ücretlidir ki bu ücretleri Sosyal Daire'den geri almak mümkündür.

Genel Eğitim Okulları'na alınma: Ağırlık merkezi „Zihinsel Gelişim“ olan çocuklar ve gençler, aynı şekilde çeşitli yardımlar alarak Genel Eğitim Okulları'na da gidebilirler. Bununla ilgili daha geniş bilgiler 8. ve 9. sayfalardadır.

Okullar ve Mobil Özel Eğitim Hizmetleri (MSD)

Merianschule – Zihinsel Gelişim Ağırlıklı Özel Eğitim Merkezi,
Okul ve MSD
Merianstraße 1, 90409 Nürnberg
Telefon: 0911 / 2 3116 60, Telefax: 0911 / 2 31 16 62
merianschule@t-online.de, www.merianschule-nürnberg.com

Jakob-Muth-Schule – Zihinsel Gelişim Ağırlıklı Hususi Özel Eğitim Merkezi –Nürnberg – Lebenshilfe Nürnberg e.V., Okul ve MSD
Waldaustraße 21, 90441 Nürnberg
Telefon: 0911 / 58 79 39 11, Telefax: 0911 / 58 79 39 45, E-Mail: jakob-muth-schule@lhnbg.de
www.lebenshilfe-nuernberg.de/bildung/jakob-muth-schule.php

Jakob-Muth-Schule – Zihinsel Gelişim Ağırlıklı Hususi Özel Eğitim Merkezi-Nürnberg – Lebenshilfe Nürnberg e.V., Meslek Okulu Basamağı
Fürther Straße 212, 90429 Nürnberg
Telefon: 0911 / 58 79 31 00, Telefax: 0911 / 58 79 35 55
E-Mail: info@lhnbg.de, www.lebenshilfe-nuernberg.de/bildung/jakob-muth-schule.php

Karl-König-Schule
Zihinsel Gelişim Ağırlıklı Hususi Özel Eğitim Merkezi, MSD'siz Okul
Zerzabelshofer Hauptstraße 3-7, 90480 Nürnberg
Telefon: 0911 / 66 00 99 0, Telefax: 0911 / 66 00 99 29
E-Mail: info@karl-koenig-schule.de, www.karlkoenigschule.de

Muschelkinder – Otistik rahatsızlıkları olan çocuklar ve gençler için okul
Zihinsel Gelişim Ağırlıklı Özel Eğitim Merkezi'nin Hilpoltstein'deki bölümü,
MSD'siz Okul
Pestalozzistraße 25, 90429 Nürnberg
Telefon: 0911 / 3 26 24 88
E-Mail: muschelkinder@t-online.de, www.muschelkinder.de

Muschelkinder – Otistik rahatsızlıkları olan çocuklar ve gençler için okul,
Zihinsel Gelişim Ağırlıklı Özel Eğitim Merkezi'nin Hilpoltstein'deki bölümü,
Günlük Bakım ünitesi Meslek Okulu Basamağı
Fürther Straße 212 / D1, 90429 Nürnberg
Telefon 0911 / 3 21 89 66

Bir Örnek

Yasemin Yasemin 19 yaşındadır ve Montessori Okulu'nun dokuzuncu sınıfına gitmektedir. Yasemin Trizomi21 hastasıdır. Bu engelliliği nedeniyle genel tedrisat dersleri alamamaktadır. Okul Refakatçisi'nin desteği ile onunla birlikte genel tedrisat derslerine katılarak sınıf arkadaşlarıyla beraber elinden geldiğince gayret göstermektedir. Özellikle yemek pişirme dersleri çok hoşuna gitmektedir. Özel Eğitim Merkezi'nin Mobil Özel Eğitim görevlileri, öğretmenlere, okul refakatçilerine ve anne-babasına yardımcı olmaktadır.

Dokuzuncu sınıfı bitirdikten sonra Yasemin meslek yaşamının başına gelmiş demektir. Kendi okul arkadaşları gibi o da Mecburi Meslek Eğitimi süresini doldurmak zorundadır. Çalışma Dairesi'nin rehabilitasyon uzmanı ile yapılan görüş-

Mesleğe Başlama

Meslek Okulu Basamağı: „Zihinsel Gelişim“ bölümlü bütün Özel Eğitim Merkezleri'nin kendilerine ait Meslek Okulu Basamağı vardır. Bunlar üç yıl sürerler (onuncu sınıftan onikinci sınıfa kadar) ve mecburi meslek eğitimi yükümlülüğünü yerine getirmekten başka Mesleki Yönlendirme'yi de amaçlarlar. Meslek Okulu Basamağı, Çalışma Dairesi ve ACCESS Uyum Refakatçiliği ile iç içe çalışır. Çoğunlukla onbirinci sınıfta başlayan mesleki yönlendirme safhasında öğrencinin ilgi ve yetenekleri uygulamalı ders birimleri ile açığa çıkarılır. Öğrenciler, örneğin engelliler için açılmış çeşitli atölyelerde veya ACCESS Uyum Refakatçiliği desteği alarak bilinen alışılmış işletmelerde yönlendirme stajları yaparlar. Engellilikleri nedeniyle hiç bir şekilde çalışamayan birden fazla engelliliği olan ağır engelli gençler stajlarını Özel Destekleme Yerleri'nde (Förderstätte) yaparlar. Mesleki amaçlarına ulaşan gençler uzun süreli stajlarını yaparlar. Zihinsel engellilikleri

hafif olan öğrenciler daha onikinci sınıfta „Destekli Çalışma“ya başlayabilirler.

Engelli İnsanlar için Atölyeler: Bir Özel Eğitim Merkezi'nin Meslek Okulu Basamağı'nı bitirerek engelli insanlar için açılmış bir atölyeye devam eden öğrenciler önce bu atölyenin Meslek Öğrenimi Bölümü'nde, ileride yapacakları iş için eğitilirler. Daha sonra da bunu atölyenin Çalışma Bölümü'nde uygularlar. Nürnberg'de bulunan atölyelerde örneğin ağaç, montaj, tekstil, ev ekonomisi ve bahçecilik gibi çeşitli dallarda çalışma ve iş yapma imkânı vardır. Ayrıca bu atölyelerde günlük bakım ve sürekli barınma olanakları sunulmaktadır. Bu atölyeler ve sundukları olanaklarla ilgili genel bilgiler bunların internet sayfalarından elde edilebilir. Meslek Öğrenimi Bölümü masrafları Çalışma Dairesi tarafından üstlenilir. Daha geniş bilgiler Çalışma Dairesi'nin Rehabilitasyon Bölümü'nde hazır bulundurulur.

Harici çalışma yerleri: Engelliler için açılmış olan atölyelerin bir de harici çalışma bölümleri vardır. Böylece engelli yetişkinler bildiğimiz alışılmış iş yerlerinde engelli olmayan insanlarla birlikte çalışırlar. Buna rağmen bunlar atölye elemanları olarak kayıtlıdır ve bu şekilde güvenli bir iş yerine ve aylık gelire sahiptirler. Nürnberg'deki atölyeler harici çalışma yerlerinde çok çeşitli imkânlar sunmaktadır. Bu konular üzerine de severek bilgi verirler.

Destekli Çalışma: Destekli Çalışma daha çok hafif zihinsel engelli insanlar için söz konusudur. Bu insanlar doğrudan bir işletmedeki iş yerinde, örneğin ACCESS Uyum Refakatçiliği tarafından basit işler için eğitilip bilgilendirilirler. Destekli Çalışma en fazla üç yıl sürer. Destekli Çalışma'nın amacı, iş verenin bu engelli insanları sosyal sigorta güvencesi altında bir işe almasını sağlamaktır. Daha geniş bilgiler Çalışma Dairesi'nde hazır bulunmaktadır.

meden sonra Yasemin, anne-babası ve sınıf öğretmeni, onun bir Özel Eğitim Merkezi'nde “Zihinsel Gelişim” bölümünün üç yıllık Meslek Okulu Basamağı'na gitmesine karar verirler. Bu üç yıl içerisinde Yasemin çeşitli meslek dallarını deneyerek genişletilmiş, derinleştirilmiş mesleki yönlendirme faaliyetlerine katılır. Çeşitli bölümlerde staj yapar ve engelli insanların çalıştığı atölye yaşamını tadar.

Üç yıllık Meslek Okulu Basamağı sonunda Yasemin için ilgi sahasına göre çeşitli imkânlar vardır: İsterse doğrudan bir engelliler atölyesinde veya böyle bir atölyenin harici bölümlerinde çalışabilir. Yahutta bir işletmenin, daha Meslek Okulu Basamağı sırasında ön hazırlığı yapılmış “Destekli Çalışma” (yukarıya bakınız) ünitesinde görev alabilir.

Mesleki Eğitim Kurumları

Noris Inklusion gGmbH
Bertolt-Brecht-Straße 6, 90471 Nürnberg
Telefon: 0911 / 98 18 51 01, Telefax: 0911 / 98 18 51 09
E-Mail: info@noris-inklusion.de, www.noris-inklusion.de

Pegnitzwerkstätten der Lebenshilfe Nürnberg GmbH
Fahrradstraße 54, 90429 Nürnberg
Telefon: 0911 / 58 79 37 00, Telefax: 0911 / 58 79 37 25
E-Mail: fischerd@lhnbg.de,
www.lhnbg.de/arbeiten_und_qualifizieren/pegnitz/werkstaetten.php

Behinderten-Zentrum-Boxdorf gGmbH Boxdorfer Werkstatt
Am Spund 4, 90427 Nürnberg
Telefon: 0911 / 93 09 90, Telefax: 0911 / 9 30 99 99
E-Mail: info@boxdorfer-werkstatt.de, www.boxdorfer-werkstatt.de

Goldbachwerkstatt Nürnberg gGmbH
Urbanstraße 4a, 90480 Nürnberg
Telefon: 0911 / 94 05 52 90, Telefax: 0911 / 94 0 55 29 30
E-Mail: info@goldbach-werkstatt.de, www.goldbach-werkstatt.de

Nürnberger Wohn- und Werkstätten für Blinde und Sehbehinderte gGmbH
Brieger Straße 2, 90471 Nürnberg
Telefon: 0911 / 6 60 60, Telefax: 0911 / 6 60 61 11
E-Mail: info@nww-nuernberg.de, www.nww-nuernberg.de

Ağırlık Merkezi Bedeni ve Motorik Gelişim

„Bedeni ve Motorik Gelişim“ dalında Özel Eğitim'e muhtaç olan genç insanlar kronik hastalıklardan, omurilikte, iskelette ve kas yapısındaki hasarlardan mustarıptirler veya başka motorik arızaları vardır. Bunlar örneğin ağır şeker hastalığı, epilepsi, metabolik hastalıklar, yarım felç veya spastisite olabilir. Ayrıca beyin travması ve birden fazla engellilik durumu da bunlardan sayılabilir. Bedeni engelli insanlar günlük yaşamda ve okulda sık sık yardımcı araç-gereçlere ihtiyaç duyarlar, örneğin tekerlekli sandalye, ayaklar ile kullanılabilen özel klavye veya konuşma giriş sistemi gibi.

Okula Devam

Özel Eğitim Merkezi: Özel eğitim için yetiştirilmiş öğretmenlerin yanında bakım personeli de öğrencilere yardımcı olur. Sıhhi tesisatlar ve tüm bina bedeni engelli öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde tanzim edilmiştir ve engelsizdir. Öğretmenler dışında konuşma terapistleri ve psikoterapistleri veya bakım personeli de derslere katılır. Ayrıca okul alanı içerisinde bedeni engelliler ve konuşma engellileri için iyileştirici eğitim yerleri ile psikoterapi, psikolojik hizmetler, ergoterapi ve konuşma terapisi dallarında uzman elemanlar vardır.

Mesleki Yönlendirme çok yoğun olarak öğrencilerin kişisel ihtiyaçlarına odaklıdır ve mutlaka „yapılacak meslekte kendi engellilik durumuyla başa çıkabilme“ konusunu içerir. Bunun dışında başvuru alıştırmaları, işletmelerde staj yapma ve birden fazla engelliliği olan gençler için açılan destekleme yerlerini tanıma imkânları vardır. Bütün Mesleki Yönlendirme safhası süresince Çalışma Dairesi'nin rehabilitasyon uzmanları ile Uyum Refakatçiliği ACCESS arasında sıkı bir iş birliği vardır.

Özel Eğitim Merkezi'nden gerek Temel Eğitim Diploması, gerekse Kalifiyeli Temel Eğitim Diploması alınır. Bunun dışında ek ağırlık merkezleri „Öğrenme“ veya Zihinsel Gelişim“ olan öğrenciler için özel sınıflar da vardır. Genel olarak Özel Eğitim Okulu'nun „Zihinsel Gelişim“ bölümünden bitirme diploması almış öğrenciler için Özel Eğitim Merkezi'nde bir Meslek Okulu Basamağı bulunur. „Zihinsel Gelişim“ ağırlık merkezi ve Meslek Okulu Basamağı konularında daha geniş bilgiler 10. ve 11. sayfalarda bulunmaktadır.

Genel Eğitim Okulları'na alınma: Gençler ve çocuklar aynı şekilde genel eğitim okullarına da giderek orada kendileri için gerekli destek hizmetlerini alabilirler. Daha geniş bilgiler 8. ve 9. sayfalardadır.

Okul ve Mobil Özel Eğitim Hizmeti

Bedensel ve Motorik Gelişim ağırlıklı Özel Eğitim Merkezi
Okul ve MSD
Bertha-von-Suttner-Straße 29, 90439 Nürnberg
Telefon: 0911 / 96 17 83 05, Telefax: 0911 / 96 17 83 99
E-Mail: sieglinde.hartwig@bezirk-mittelfranken.de, www.k-schule-nuernberg.de

Bir Örnek

Serdar 17 yaşındadır , bir Orta Okul'un M sınıfına gitmektedir ve yakında bitirme sınavları vardır. Spastisite nedeniyle tekerlekli yürüteç kullanmak zorundadır. Daha uzun bir yol katetmesi gerekirse tekerlekli sandalyeye ihtiyaç duyar. Açık seçik konuşmamaktadır, ama buna alışıldığında söyledikleri iyi anlaşılır. Ellerini tam olarak kullanamadığı için bilgisayar için özel bir klavyeye ihtiyaç duyar.

Serdar'ın öğretmenleri Özel Eğitim Merkezi'nin „Bedeni ve Motorik Gelişim“ bölümüne bağlı Mobil Özel Eğitim Hizmetleri tarafından destek görmektedirler. Serdar'a, yapamadığı geometri ödevlerinin üstesinden gelebilmesi için daha uzun zaman verme veya ek sınavlara katılma gibi onun dezavantajını telafi edici öneriler yaparlar. Okul Refakatçisi onun çalışma malzemelerini hazır tutar, dizüstü bilgisayarını hazırlamasına yardım eder, başka odalara giderken eşlik eder, zor çevrilen kitap sayfalarını onun için çevirir ve teneffüslerde de ona yardımcı olur. Her ne kadar Çalışma Dairesi'nin Meslek Danışmanlığı'nca Nürnberg yakınlarındaki Rummelsberg'de bulunan bedeni engelliler için Mesleki Eğitim Öğretim Atölyesi'ne gidebileceğini öğrense de bilimsimci olmak için İşletme içi Meslek Eğitimi almaya karar verir. Serdar'ın bu eğitim sırasında ihtiyacı olduğu desteği alabilmesi için bazı organize işlerinin tamamlanması gerekmektedir. Serdar ve ailesi Meslek Okulu'nda ona yardımcı olacak Okul Refakatçisi bulmak için internette aracı şirketler ararlar. Mobil Özel Eğitim Hizmetleri Serdar'ın öğretmenlerini bilgilendirir. Çalışma Dairesi, bu yeni görevin içeriğine uygun olan bir bilgisayar donanımının masraflarını üstlenir; bunun için ama İş Yaşamına Katılım Hizmetleri'ne başvurmak gerekir. Ayrıca Serdar'ın eğitim göreceği işletmede ona destek olacak uygun bir Çalışma Asistanı'nın bulunması ve Uyum Dairesi'ne başvurulması gerekmektedir.

Meslek Eğitimi'ne Başlama

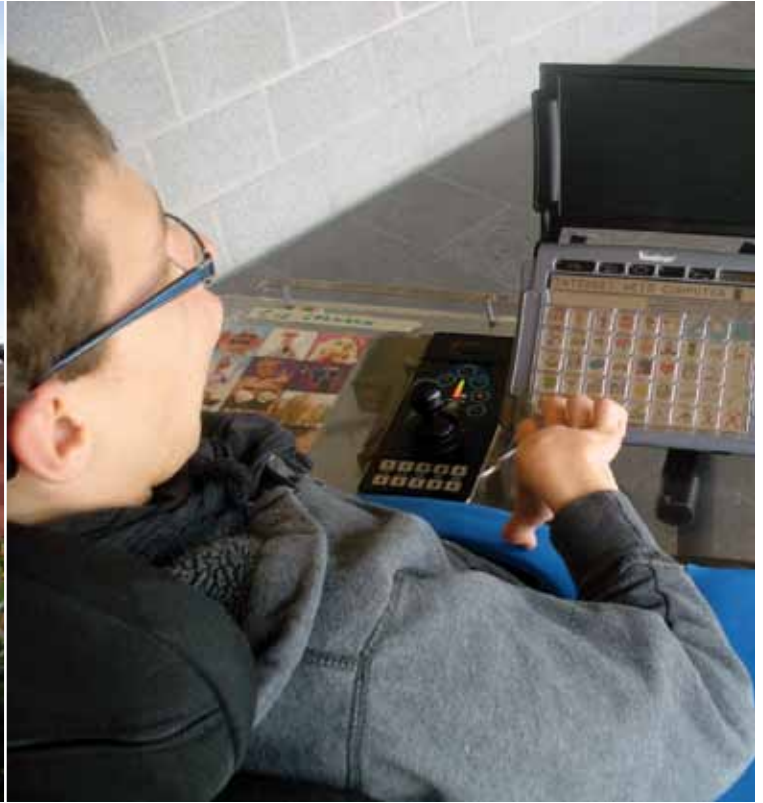
Mesleğe hazırlık: Temel Eğitim Diploması olan öğrenciler için Özel Eğitim Merkezi ile birlikte çalışan Altdorf-Wichernhaus'taki Meslek Hazırlık Yılı'na katılma imkânı vardır. Rummelsberg'deki Mesleki Eğitim Öğretim Atölyesi'nde de bir Mesleğe Hazırlayıcı Eğitim Programı (BvBReha) bulunmaktadır.

Mesleki Eğitim Öğretim Atölyesi'nde Eğitim: Bedensel veya ruhsal bozukluğu veya öğrenme zorluğu olan gençler Nürnberg yakınında bulunan Rummelsberg'deki Mesleki Eğitim Öğretim

Atölyesi'ne gidebilirler. Burada beslenme/ev ekonomisi, tarım (çiçekçi, bahçecilik), büro, metal, ağaç tekniği, renk tekniği, iç mekan tasarımı ve elektroteknik dallarında Meslek Eğitimi sunulmaktadır. 40'ın üzerinde meslek dallarının çoğu, öğrenme güçlüğü olan gençler için Meslek Eğitimi kanununun 66. paragrafına göre Basitleştirilmiş Meslek Eğitimi (Yapan Eleman, Branş Uygulayıcısı) olarak verilmektedir. Mesleki Eğitim Öğretim Atölyesi'ndeki eğitimin yanında bu meslek eğitimi, ihtiyaca göre ve özel durumlarda, kısmen veya tamamen bir işyerinde de alınabilir.

Daha geniş bilgiler Rummelsberg Mesleki Eğitim Öğretim Atölyesi'nden alınabilir.

Genel Meslek Eğitimi Okulları'na alınma: Bedeni engelliliği olan gençler de Genel Meslek Eğitimi veren okullara giderek aynı şekilde orada kendileri için gerekli destek hizmetlerini alabilirler. Daha geniş bilgiler 8. ve 9. sayfalardadır.

Mesleki Eğitim Kurumları ve Mobil Özel Eğitim Hizmetleri

Meslek Hazırlık Okulu – Wichernhaus
Silbergasse 2, 90518 Altdorf
Telefon: 09187 / 6 01 59, Telefax: 09187 / 6 01 65
E-Mail: vogtherr.robort@sfk-wichernhaus-alt Dorf.de,
www.sfk-wichernhaus-alt Dorf.de/de/bereiche-der-schule/berufsvorbereitende-schule-bvs/bvj-aqj/

Berufsbildungswerk Rummelsberg
Rummelsberg 74, 90592 Schwarzenbruck
Telefon: 09128 / 50 39 09, Telefax 09128 / 50 37 01
E-Mail: info@bbw-rummelsberg.net, www.bbw-rummelsberg.de

Ağırlık Merkezi Öğrenme, Konuşma, Duygusal ve Sosyal Gelişim

Öğrenme engelliliği, öğrenme güçlüğü, öğrenme bozukluğu ve öğrenme zorlukları kavramlarını içerik olarak açıkça birbirlerinden ayırmak mümkün değildir. Okuldaki başarı durumları bu kavramlarla anlatılan öğrenciler genellikle Genel Eğitim Okulları'nın gereksinimlerini yerine getirecek derecede davranma ve öğrenme yetkinliğine sahip değillerdir. Öğrenme sorunlarının yanında sık sık konuşma zorlukları, davranış, algılama ve bilgi işleme bozukluklarına da rastlanmaktadır. Çoğunlukla öğrenme zorluğu ile birlikte duygusal ve sosyal gelişim bozuklukları da ortaya çıktığından desteklenen ağırlık merkezi uygulamada „Öğrenme“, „Konuşma“ ve „Duygusal ve Sosyal Gelişim“ adı altında birleştirilmiştir.

Okula Devam

Özel Eğitim Merkezi: Öğrencilere, özel eğitim için yetiştirilmiş öğretmenler ders verirler. Derslerin içeriği uygulamalı olarak ve gerçek hayattaki gibi aktarılır. Müfredat her öğrencinin ihtiyacına göre kişiye özel hazırlanır. Her defasında dördüncü ve altıncı sınıflardan sonra öğrencinin Orta Okul'a geçip geçemeyeceği ve bu geçişin öğrencinin yararına olup olmayacağı kontrol edilir. Bazı Özel Eğitim Merkezleri sadece „Duygusal ve Sosyal Gelişim“ ağırlıklı eğitim bölümüne giden öğrenciler için özel destekleme sınıfları açmışlardır. Bu sınıfların müfredatları Orta Okul Müfredatı'nın aynıdır ve sekizinci sınıfa sona ererler. Bundan sonra bu öğrenci-

ler bir diploma alabilmek için Özel Eğitim Merkezi'ndeki „Öğrenme, Konuşma, Duygusal ve Sosyal Gelişim“ bölümünün son sınıfına gidebilir veya bir Genel Eğitim Okulu'na geçebilirler. „Duygusal ve Sosyal Gelişim“ ağırlıklı eğitim bölümü hakkında daha geniş bilgileri 22. sayfada bulacaksınız.

Özel Eğitim Merkezleri'nde öğleden sonraları için günlük bakım üniteleri şeklinde bakım imkânları sunulmaktadır. Özellikle mesleki ve hayati yönlendirme (BLO) branş derslerinde öğrenciler örneğin ağaç işleri, renk, metal, bahçecilik ve ev ekonomisi gibi çeşitli meslek dallarını de-

neme imkânı elde ederler. Ayrıca öğrenciler işyerinde inceleme ve araştırmalar yapar, staj görür ve başvuru alıştırmaları yaparlar. Özel Eğitim Merkezleri'nin mesleki yönlendirme üzerine daha başka hangi projeleri olduğu doğrudan ilgili okullardan öğrenilebilir. Özel Eğitim Merkezleri, Çalışma Dairesi ile çok yakın işbirliği içindedirler. Çalışma Dairesi'nin Psikolojik Uzmanlık Hizmetleri gençleri teste tabi tutarak, kimde rehabilitasyona gerek duyulduğunu tesbit eder. Çalışma Dairesi ile Sınıf Öğretmenliği arasında kurulan yakın işbirliği sonucunda mesleki gelişim için kişiye özel öneriler üretilir.

Öğrenciler bu okulu „Öğrenme Ağırlık Merkezi Özel Eğitim Okulu Diploması“ olarak bitirirler. Bunun dışında bütün Özel Eğitim Merkezleri'nde başarılı bir Temel Eğitim Diploması almak için sınavlar açılır.

Genel Eğitim Okulları'na alınma: Eğitim Okulları'na da girmek mümkündür. Gerekli olabilecek destek hizmetleri için 8. ve 9. sayfalarda bilgi verilmektedir.

Okullar ve Mobil Özel Eğitim Hizmetleri

Sonderpädagogisches Förderzentrum Jean-Paul-Platz, Okul ve MSD
Jean-Paul-Platz 10, 90461 Nürnberg
Telefon: 0911 / 45 75 81, Telefax: 0911 / 45 75 82
E-Mail: Schulleitung@sfz-jean-paul-platz.de, www.sfz-jean-paul-platz.de/

Sonderpädagogisches Förderzentrum Langwasser, Okul ve MSD
Glogauer Straße 31, 90473 Nürnberg
Telefon: 0911 / 2 31 39 44, Telefax: 0911 / 2 31 20 78
E-Mail: glogauer@sfz-langwasser.de, http://www.sfz-langwasser.de/

Paul-Moor-Schule – Sonderpädagogisches Förderzentrum, Okul ve MSD
Merseburger Straße 6, 90491 Nürnberg
Telefon: 0911 / 231 39 29, Telefax: 0911 / 2 31 26 51
E-Mail: zentrale@paul-moor-schule-nuernberg.de, www.paul-moor-schule-nuernberg.de

„An der Bärenschanze“ – Sonderpädagogisches Förderzentrum Nürnberg, Okul ve MSD
Sielstraße 15, 90429 Nürnberg
Telefon: 0911 / 31 77 43 oder 3 20 67 09, Telefax: 0911 / 9 93 79 70
E-Mail: foerderzentrum.sielstrasse@t-online.de, www.baerenschanze.de

Eva-Seligmann-Schule – Sonderpädagogisches Förderzentrum, Okul ve MSD
Mutterstraße 3, 90451 Nürnberg
Telefon: 0911 / 6 42 70 60, Telefax: 0911 / 6 49 87 06
E-Mail: sfz.nuernberg-eibach@gmx.net, www.eva-seligmann-schule.de

Bir Örnek

Özlem 15 yaşındadır ve Orta Okul'a gitmektedir. Öğretmeni onun ödevleri kendi başına yapmakta zorlandığını farkeder. Okuldaki o kadar başarısızdır ki büyük bir ihtimalle Temel Eğitim Diploması almayı başaramayacaktır. Sadece Okul Bahçesi Çalışma Grubu onun çok hoşuna gitmektedir.

Bu nedenle sınıf öğretmeni Özlem'in anne-babasıyla konuşur. Birlikte bir Özel Eğitim Merkezi'nin ağırlık merkezi „Öğrenme, Konuşma, Duygusal ve Sosyal Gelişim“ olan bölümüne ait Mobil Özel Eğitim Hizmetleri (MSD) ile iletişim kurmaya karar verirler. MSD çalışanlarından birisi okula gelerek Özlem'i çeşitli testlere tabi tutar. Onun „Öğrenme“ konusunda

özel eğitime ihtiyaç duyduğunu tesbit eder. Bu durumda Özlem'in bir Özel Eğitim Merkezi'ne gitme imkânı doğmuştur. Ama o daha çok sınıfındaki arkadaşlarının yanında kalmayı ister. Bu nedenle MSD elemanı sınıf öğretmenini, bulunduğu okulda kişiye özel destekleme imkânları üzerine bilgilendirir.

Özlem'in anne ve babası Meslek Danışmanlığı kanalıyla Meslek Eğitimi Atölyesi ve öğrenme engelli insanlar için basitleştirilmiş mesleklerde eğitim konularında bilgi sahibi olurlar. Meslek Eğitimi Atölyesi'nde eğitim görebilmek için Özlem'in anne ve babasının „İş Yaşamına Katılma Hizmetleri“ almak amacıyla Çalışma Dairesi'ne başvurmaları gerekmektedir. Özlem, ba-

sitleştirilmiş eğitim için gerekli koşulları taşıyıp taşımadığının tesbit edilmesi amacıyla bir kez daha teste davet edilir. Bu şekilde Meslek Eğitimi Atölyesi'nin Bahçecilik bölümünde basitleştirilmiş meslek eğitimi (Yapan Eleman, Branş Uygulayıcısı) alma imkânı elde etmiş olacaktır. Masrafları Çalışma Dairesi üstlenir. Eğer her hangi bir şekilde Özlem'in bu eğitimi henüz yapamayacağı tesbir edilirse, bu kez Meslek Eğitimi Atölyesi'nde Bahçecilik dalına ait Meslek Hazırlık Yılı'na katılma imkânı elde eder. Bu eğitimi, rehabilitasyon gerekliliği olmasa bile yapabilir.

Meslek Eğitimime Başlama

Orta Frankonya Meslek Eğitimi Atölyesi (BAW): „Öğrenme“ dalında Özel Eğitim'e muhtaç olan genç insanlar Orta Frankonya Meslek Eğitimi Atölyesi'ne devam edebilirler.

BAW, meslek eğitim yeri bulamamış gençler için Mesleğe Hazırlayan Eğitim Önlemleri (BvB-Reha), çeşitli meslek dallarında ve farklı sınıflar için Meslek Hazırlık Yılları imkânları sunar. Eğitim bölümünde aşağıda belirtilen dallarda Meslek Eğitimi Kanunu'nun 66. paragrafına göre Basitleştirilmiş Meslek Eğitimi yapılabilir: Metal işçisi, Bahçe ve Çevre Düzenleyicisi, Süs Bitkileri Yetiştiricisi, Boyacı, Otelcilik Sektörü Kalifiye Elemanı, Aşçılık eğitimi yolu açık olmak üzere Mutfak Kalifiye Elemanı (önceleri: Aşçı Yardımcısı), Hizmet Servisi Yardımcılığı, Depocu, Marangoz ağırlıklı Kalifiye İşçi. Buna ek olarak BAW, standart eğitim yoluyla Satıcı ve Fürth'te bulunan 1 nolu Meslek Okulu ile işbirliği içerisinde Kuaför eğitimi de vermektedir.

Öğrenciler bu eğitim sırasında Meslek Eğitimi Atölyesi'nin Mobil Özel Eğitim Hizmetleri tarafından destek ve yardım görürler.

Meslek Eğitimi Atölyesi'ndeki her meslek dual sistem içerisinde yapılır: Gençler teori derslerini Meslek Eğitimi Atölyesi'nin Meslek Okulu'nda, eğitimin uygulamalı bölümünü de Meslek Eğitimi Atölyesi ile birlikte çalışan işletmelerde yaparlar. Gençler Meslek Eğitimi Sözleşmesi'ni Meslek Eğitimi Atölyesi ile yaparlar.

Genel Meslek Eğitimi Okulları'na alınma: Bu gençler de Genel Eğitim imkânlarından yararlanabilirler. Bunun için öngörülen destek hizmetlerini 8. ve 9. sayfalarda bulabilirsiniz.

Mesleki Eğitim Kurumu ve Mobil Özel Eğitim Hizmeti

Berufsausbildungswerk Nürnberg
Muggenhofer Straße 105, 90429 Nürnberg
Telefon: 0911 / 3 23 52 00, Telefax: 0911 / 3 23 52 99
E-Mail: info@berufsausbildungswerk.de, www.berufsausbildungswerk.de

Ağırlık Merkezi Konuşma

Konuşma engelliliği nedeniyle özel eğitime muhtaç olma örneğin dilbilgisi, yazım kuralları/okuma, konuşulana anlama, konuşma akıcılığı, iletişim ve sözcük hazinesi gibi dallarda kendini gösterir. Konuşma engelliliği dalında özel eğitime muhtaç olan çocuklar ve gençler örneğin doğru bir cümle kuramayabilir, kendilerini yaşlarına uygun bir şekilde ifade etmekte güçlük çekebilir, okuma ve yazım kurallarını kullanmada zayıf olabilir, hiç konuşamayabilir (dilsiz) veya ses bozuklukları olabilir. Ağırlık merkezi konuşma olan Özel Eğitim'e muhtaçlığın nedeni Almanca bilmemek değil, aksine konuşma yetisindeki gelişim bozukluğudur.

Okula Devam

Özel Eğitim Merkezi: "Konuşma Engelliliği" Özel Eğitim Merkezi'nde bu iş için özel olarak yetiştirilmiş öğretmenler ders verir ve konuşma terapisi uzmanları ile birlikte çalışırlar. Dil desteği hem normal derslerde, hem de kişiye özel destekleme kursları ile sürdürülür. "Konuşma Engelliliği" Özel Eğitim Merkezi,nde biri açık biri de birçok çalışma grubu ile birlikte çalışan bağlı bir tam gün okulu vardır. Okul alanı içerisinde bunun dışında Beden ve Konuşma Engellileri için iyileştirici eğitim yerleri ile psikoterapi ve psikolojik hizmetler, ergoterapi ve konuşma terapisi gibi uzmanlık hizmetleri de bulunur.

Mesleki yönlendirme için de çok sayıda çeşitli hizmetler ve projeler sunulmaktadır. Öğrenciler işletmelerde ve duyma ve konuşma engellileri için Mesleki Eğitim Öğretim Atölyesi'nde staj yapabilirler. Ayrıca öğrenciler potansiyel analiz yapılan Mesleki Yönlendirme (BOP) ve atölye stajları, başvuru antrenmanı, staj ve meslek eğitim yeri tanıtımı konularındaki projelere katılırlar. Eğer bir öğrenci için Nürnberg'deki meslek okullarında bir Meslek Hazırlık Yılı veya bir Dual Meslek Eğitimi planlanmış ise Özel Eğitim Merkezi Nürnberg Belediyesi'nin Meslek Okulu Danışmanlığı ile birlikte çalışır. Bunun yanında Çalışma Dairesi'nin Rehabilitasyon ve Meslek Danışmanlığı ile oldukça sıkı bir işbirliği vardır ve gerektiğinde Uyum Refakatçiliği ACCESS ile de birlikte çalışılır. "Konuşma Engellileri" Özel Eğitim Merkezi'nin bir İlköğretim Okulu yoktur, sadece beşinci sınıftan dokuzuncu sınıfa kadar devam eden bir Orta Okul bölümü vardır. Temel Eğitim ve Kalifiyeli Temel Eğitim Diploması alınabilir. Orta Okul diploması, duyma engellileri için bir Özel Eğitim Merkezi veya bir Orta Okul ile işbirliği sonucunda elde edilir.

Genel Eğitim Okulları'na alınma: Konuşma engelli çocuklar ve gençler de Genel Eğitim Okulları'na gidebilir ve aynı şekilde kendileri için gerekli destek hizmetlerini alabilirler. Daha geniş bilgiler 8. ve 9. sayfalardadır.

Okul ve Mobil Özel Eğitim Hizmeti (MSD)

Konuşma ağırlıklı Özel Eğitim Merkezi, Okul ve MSD
Bertha-von-Suttner-Straße 29, 90439 Nürnberg
Telefon: 0911 / 96 17 84 05, Telefax: 0911 / 96 17 84 99
E-Mail: fz-sprache@bezirk-mittelfranken.de, www.foerderzentrum-sprache-nuernberg.de

SCHULE ZUR SPRACHFÖRDERUNG NÜRNBERG

Meslek Eğitimi'ne Başlama

İşitme ve Konuşma Engellileri için Mesleki Eğitim Öğretim Atölyesi: Konuşma Engellileri Özel Eğitim Merkezi'ni bitiren öğrencilerin Mesleki Eğitim Öğretim Atölyesi'nin "İşitme ve Konuşma" bölümüne devam etme imkânları vardır. Bu imkânlar 19. sayfada daha geniş açıklanmıştır.

Genel Meslek Eğitimi Okulları'na alınma: Konuşma engelliliği nedeniyle özel eğitime muhtaç olduğu halde Genel Meslek Eğitimi Okulları'na giden gençler için destek hizmetlerini 8. ve 9. sayfalarda bulacaksınız.

Bir Örnek

Hakan aşırı derece kekeleyiği için ağırlık merkezi "Öğrenme, Konuşma, Duygusal ve Sosyal Gelişim" olan bir Özel Eğitim Merkezi'ne gitmektedir. Derslerdeki başarı durumu iyi olduğu için Özel Eğitim Merkezi'nin "Konuşma" bölümlü Orta Okul kısmına geçer. Bu okulun M-Dalı'na gider ve katıldığı normal derslerin yanında aynı okulda konuşma terapisi de alır. İleride hangi mesleği yapmak istediğini henüz bilmemektedir. Bir mobilya mağazasının deposunda yaptığı staj çok hoşuna gittiği için bu yönde bir meslek yapabi-

leceğini düşünmektedir.

Hakan, çeşitli firmalara dual sistem ile depo lojistik elemanı eğitimi almak üzere başvurur. Bir firmada deneme yapmak üzere işe başlar. Firmanın şefi Hakan'ın çalışkanlığını görünce sevinir ve onunla bir Meslek Eğitimi Sözleşmesi yapar. Hakan'ın, özel bir destek olarak İşitme ve Konuşma Engellileri için Mesleki Eğitim Öğretim Atölyesi'nde de başka bir imkânı olabilirdi.

Mesleki Eğitim Kurumu

İşitme ve Konuşma Engellileri için Nürnberg Mesleki Eğitim Öğretim Atölyesi
Pommernstraße 25 , 90451 Nürnberg
Telefon 0911 / 6 41 40, Telefax 0911 / 6 41 44 00
E-Mail: info@bbw-nuernberg.de, www.bbw-nuernberg.de

Ağırlık Merkezi İşitme ve Konuşma

“İşitme” engelliliği nedeniyle özel eğitime muhtaç olan gençler ağır duyarlar, hiç duymazlar, sağırlaşmışlardır veya işitsel olarak duyulanı algılama ve işleme zorlukları (AVWS) vardır. İşitme kaybı %20 ile %100 arasında olabilir. Bir taraftan işitmek için var olan teknik imkânlardan yararlanmayı öğrenmek gerekirken diğer taraftan işitme zorluğu nedeniyle bir dili öğrenmek ve konuşmak daha zor olmaktadır. Bu nedenle İşaret Dili daha bir önem kazanır. İşitme engelli birisi, konuşma ve yazı dilini tıpkı bir yabancı dil gibi öğrenmek zorundadır.

Okula Devam

Özel Eğitim Merkezi: İşitme engelliler için Özel Eğitim Merkezi'nde bu iş için özel yetiştirilmiş öğretmenler ders verir. İşitme engelli öğrenciler konuşmayı ve işitmek için gerekli yardımcı araçları kullanmayı öğrenmek için daha uzun zamana ihtiyaç duyarlar. Okul odalarının akustiği işitme engelli öğrencilerin ihtiyaçlarına göre ayarlanır. Odalarda gürültü az duyulur ve yankı olmaz.

Öğlenleri ve öğleden sonraları iyileştirici eğitim yerlerinde bakım ve ev ödevlerine yardım hizmetleri sunulur. Kurumda ayrıca bir pedagojik ve audiolojik danışmanlık, bir yatılı bölüm ile psikolojik ve sosyal pedagojik uzmanlık hizmetleri bulunur. Bunlara ek olarak okulda konuşma terapisi, ergoterapi ve fizyoterapi hizmetleri de vardır. Mesleki Yönlendirme, öğrencinin her çeşit özel ihtiyaçlarına odaklıdır ve sürekli olarak meslek sırasında işitme bozukluğu ile başa çıkabilmeyi konu edinen dersleri içerir. Ayrıca işletme ziyaretleri, başvuru antrenmanları, iş yerlerinde veya işitme ve konuşma engellileri için Mesleki Eğitim Öğretim Atölyesi'nde staj yapma, Çalışma Dairesi Meslek Danışmanlığı Merkezi'ni ziyaret etme ve Çalışma Dairesi'nin Rehabilitasyon Uzmanı ile birlikte çalışma, sunulan imkanlar arasındadır. Mesleki Eğitim Öğretim Atölyesi'nde yapılan teferruatlı bir ziyaret yoluyla gençler buradaki eğitim ve destekleme imkânlarını tanırlar.

“İşitme” Özel Eğitim Merkezi'ni bitirerek Temel Eğitim Diploması, Kalifiyeli Temel Eğitim Diploması ve M-Sınıfları Orta Okul Diploması alınabilir.

Genel Eğitim Okulları'na alınma: İşitme engellisi gençler eğer Genel Eğitim Okulları'na giderlerse gerekli desteği alabilirler. Daha geniş bilgileri 8. ve 9. sayfalarda bulacaksınız.

Okul ve Mobil Özel Eğitim Hizmeti

İşitme Engellileri Merkezi Paul Ritter Okulu
Förderzentrum mit Förderschwerpunkt Hören, Schule und MSD
Pestalozzistraße 25, 90429 Nürnberg
Telefon: 0911 / 32 00 80, Telefax: 0911 / 32 00 81 09
E-Mail: martina.schuell@bezirk-mittelfranken.de, www.zentrumfuerhoergeschaedigte.de

Bir Örnek

Alper duyma engellidir ve “İşitme” Özel Eğitim Merkezi'nin dokuzuncu sınıfına gitmektedir. İşaret dilinden iyi anlamakta, buna karşılık dudaktan okumada zorluk çekmektedir. Konuşabilmekte, ama söyledikleri zor anlaşılmalıdır. Mesleki yönlendirme sırasında çeşitli meslekleri öğrenir ve staj yapar. İşletmelerdeki iletişim sırasında sık sık yanlış anlaşılmalar meydana gelir ve bu durum Alper'i ve diğer çalışanları çaresizliğe sürükler. Çoğu zaman işle ilgili talimatları anlayamaz, aptal yerine konulmamak için de tekrar tekrar soru sormaya çekinir.

Mesleki Eğitim Öğretim Atölyesi'nde yaptığı bir staj sırasında ise durum aksine oldukça rahattır. Burada öğretmen ve ustalar onun ihtiyaçlarına uygun hareket ederek her şeyi yavaş yavaş ve tam olarak anlatırlar. Alper renk tekniği ve İç mekân tasarımı bölümlerinde meslek eğitimi yapmaya ve gelecek yıldan itibaren Mesleki Eğitim Öğretim Atölyesi'ndeki (BBW) Meslek Okuluna ve Eğitim Atölyesi'ne gitmeye karar verir. Eğer Alper kendine güvenirse, ikinci öğretim yılından itibaren eğitimin uygulamalı bölümlerini peyder pey bir işletmeye aktarma imkânı da elde eder. Yanlış anlaşılmaların ve diğer sorunların mümkün olduğunca çabuk çözülmesi için bulunan bu anlaşmalı işletme bütün eğitim süresi boyunca Mesleki Eğitim Öğretim Atölyesi tarafından bilgilendirilir ve Alper de bütün soru ve sorunları için her zaman BBW çalışanlarına başvurabilir. Eğer İş Yaşamına Katılma Hizmetleri'nden yararlanmak için yapılan başvuru kabul edilmişse, eğitim masraflarını Çalışma Dairesi üstlenir.

Meslek Eğitimi'ne Başlama

İşitme ve Konuşma Engellileri için Mesleki Eğitim Öğretim Atölyesi (BBW): İşitme ve/veya konuşma engellilikleri nedeniyle özel eğitime muhtaç olan öğrenciler Mesleki Eğitim Öğretim Atölyesi'nin "İşitme ve konuşma" bölümüne gidebilirler. "İşitme ve Konuşma" Mesleki Eğitim Öğretim Atölyesi, işitme ve konuşma zorluğu olanlar (BvB'Reha) ve meslek eğitim yeri bulamayan gençlerin bulunduğu sınıflar (JoA-Sınıflar) için mesleğe hazırlayıcı eğitim imkânları sunar. Belirlenen bir mesleğin uygun olup olmadığını tesbit etmek için gençler iki ile dört hafta arasında bir süre boyunca iş denemesi yapabilirler. Meslek eğitimi yapılabilen bölümler şunlardır: Ağaç tekniği, elektro teknik, metal tekniği, ekonomi ve idare, renk tekniği ve iç mekân tasarımı, makine ve tesis konstruksiyonu bölümleri için teknik üretim dizaynı (eski adı teknik resim), tekstil tekniği ve giyim, beslenme ve ev ekonomisi, depolama meslekleri. Öğrenciler hemen hemen bütün meslek dallarında ek olarak sunulan "Öğrenme" engellileri özel eğitim desteği ile Meslek Eğitimi Kanunu'nun 66. paragrafına göre Basitleştirilmiş Meslek Eğitimi (Yapan Eleman, Branş Uygulayıcısı) yapabilirler. Mesleki Eğitim Öğretim Atölyesi'nde görülen eğitimin yanı sıra bu eğitim, kişilerin özel durumlarına ve ihtiyaçlarına göre kısmen Mesleki Eğitim Öğretim Atölyesi dışındaki bir işletmede de yapılabilir. Daha geniş bilgiler "İşitme ve Konuşma" Mesleki Eğitim Öğretim Atölyesi'nden alınabilir.

Genel Meslek Eğitimi Okulları'na alınma: "İşitme ve Konuşma" sorunları olan gençler Genel Meslek Eğitimi Okulları'na devam ettiklerinde çeşitli destek imkânları alabilirler. Bu konuda daha geniş bilgileri 8. ve 9. sayfalardan öğrenebilirsiniz. Bu öğrenciler ayrıca normal Meslek Okulları yerine BBW'nin "İşitme ve Konuşma" engellileri Meslek Okulu'na gitme imkânına da sahiptirler.

Mesleki Eğitim Kurumu ve Mobil Özel Eğitim Hizmeti

İşitme ve Konuşma Engellileri için Nürnberg Mesleki Eğitim Öğretim Atölyesi
Pommernstraße 25 , 90451 Nürnberg
Telefon: 0911 / 6 41 40, Telefax 0911 / 6 41 44 00
E-Mail: rehabuero.bbw-nbg@bezirk-mittelfranken.de, www.bbw-nuernberg.de

Ağırlık Merkezi “Görme”

“Görme” engelliliği nedeniyle özel eğitime muhtaç olan gençler kör veya görme kusurludur. Görme kusurluluğunun anlamı, yardımcı cihazlara rağmen görme yeteneğinin %3 ile %30 arasında kalmış olmasıdır. Görme yetenekleri %30’un üzerinde olmasına rağmen onu yeterince kullanamayan genç insanların da “Görme” konusunda desteğe ihtiyaçları olabilir. Dar görme alanı gibi diğer görme zorlukları da buna eklenebilir. Görme zorlukları olan insanlar günlük yaşamda, okulda ve eğitim sırasında yardımcı cihazlara bağımlıdır, bu yüzden büyümeye yarayan özel olarak uyarlanmış materyallere veya körler alfabesine ihtiyaç duyarlar.

Okula Devam

Özel Eğitim Merkezi: “Görme” engellileri Özel Eğitim Merkezi’ndeki öğrenciler özel olarak yetiştirilmiş öğretmenler tarafından körler ve görme zorluğu olanların birbirinden ayrı bulunduğu sınıflarda ayrı ayrı ders alırlar. Derslerin içeriğine ek olarak görme zorluğu olan insanlara yardımcı olan cihazları kullanmayı ve özel çalışma tekniklerini öğrenirler. Özel Eğitim

Merkezi’nde ayrıca dünya haritaları, görmeyenler için özel çizim materyalleri gibi dokunulabilir modeller, hatta dokunulabilir çizgileri veya noktalı harfleri olan ölçüm aletleri bulunur.

Öğrenciler öğleden sonralarını günlük bakım ünitelerinde geçirebilirler. Ayrıca gerektiğinde başvurabilecekleri psikolojik hizmetler, günlük yaşam için gerekli pratik

beceriler, yön bulma ve mobil olma konularında antrenman yaptıran eğitilmiş elemanlar gibi uzmanlıklar da vardır.

Mesleki yönlendirme öğrencinin her çeşit özel ihtiyaçlarına odaklıdır ve sürekli olarak meslek sırasında görme bozukluğu ile başa çıkabilmeyi konu edinen dersleri içerir. Örneğin başvuru sırasında bu engellilik durumuyla neler yapılabileceği konu edilir. Ayrıca başvuru antrenmanları ve işletme ziyaretleri yapılır. Bütün bu mesleki yönlendirme safhasında Özel Eğitim Merkezi, Çalışma Dairesi’nin rehabilitasyon uzmanları ile sıkı bir işbirliği içerisinde çalışır. “Görme” Özel Eğitim Merkezi’ni bitirerek Temel Eğitim Diploması, Kalifiyeli Temel Eğitim Diploması ve M-Sınıfları Orta Okul Diploması alınabilir. “Öğrenme” dalında ek desteğe ihtiyaç duyan öğrenciler için, bitirildiğinde “Öğrenme” ağırlık merkezli Özel Eğitim Okulu Diploması alınabilen özel destek sınıfları bulunur.

Bir Örnek

Banu görme engellidir ve bir Orta Okul’un M-Bitirme Sınıfı’na gitmektedir. Özel Eğitim Merkezi’nin Mobil Özel Eğitim Hizmetleri ona yardımcı olmaktadır. Özel bir teknik donanıma gerek duyar. Çok iyi kullanabileceği konuşma çıkışlı bir dizüstü bilgisayara ihtiyacı vardır. Sınavlar için görebilen sınıf arkadaşlarından daha fazla zamana gerek duymaktadır. Bunun dışında grafik ödevlerini çözemediği için matematik dersinde ek ödevler almaktadır. Banu ileride hangi mesleği yapacağını henüz bilmemektedir.

Staj sırasında meslek yaşamının, herkesin kendisini tanıdığı ve neyi becerip beceremediğini bildiği okul yaşamından çok farklı olduğunu anlar. İşletmelerde yön bulmak ona zor gelmekte, sürekli kendisini yönlendirecek birisine ihtiyaç duymaktadır. Bir odadan diğerine giderken hep birine muhtaç olmak onu rahatsız eder. Çalışma Dairesi ile yaptığı danışma ve Mobil Özel Eğitim Hizmetleri ile yaptığı görüşmelerden sonra Banu, Körler ve Görme Engel-

lileri Meslek Eğitim Merkezi’nin Mesleki Okullar Merkezi’ndeki Mesleğe Hazırlayıcı Eğitim Bölümü’ne (BvB) katılmaya karar verir. Orada çeşitli meslek dallarını tanır ve şimdiye kadar bu konuda edindiği bilgileri daha da zenginleştirme imkânı bulur. Banu’nun haftalık planında sadece çeşitli meslek dallarında staj yapmak değil, “yön bulma ve mobil olma” ve “pratik yaşam becerileri” de bulunmaktadır. Orada ayrıca yabancı bir çevrede nasıl rahat hareket edilebileceğini, bir kaymaklı pastanın nasıl yenebileceğini ve nasıl makyaj yapılabileceğini öğrenir. Mesleğe Hazırlayıcı Eğitim (BvB) masraflarını Çalışma Dairesi üstlenir. BvB’yi bitirdiğinde Banu nihayet büro memuru olmak için eğitim yapmak istediğini bilir. Yıl içerisinde mesleğini ve günlük yaşamını kolaylaştıracak çok şey öğrenmiştir artık.

Genel Eğitim Okulları’na alınma:

Görme engelli çocuklar ve gençler de Genel Eğitim Okulları’na gidebilir. Orada da gerekli destek hizmetlerini alabilirler. Daha geniş bilgiler 8. ve 9. sayfalardadır.

Meslek Eğitimi'ne Başlama

Körler ve Görme Engellileri için Meslek Okulu – bbs Nürnberg: bbs Nürnberg'in Mesleki Okullar Merkezi'nde mesleğe hazırlık ve meslek eğitimi için çeşitli olanaklar vardır. Çeşitli meslek dallarını içeren Meslek Hazırlık Yılı (BVJ) ve/veya meslek eğitimi için gerekli ön eğitim koşulları ile ilgili genel bilgiler aracılığının yanı sıra mesleki yönlendirme amacıyla körler ve görme engellileri için bir Mesleğe Hazırlayıcı Eğitim Bölümü (BvB-Reha) de bulunmaktadır. Bunun ötesinde teknik olarak körlükle ilgili temel rehabilitasyon sunulmaktadır. Bu şekilde kısa bir süre önce körleşen veya görme yetenekleri

kötüleşen öğrencilere bir mesleki yönlendirmeye veya bir meslek eğitimine başlamadan önce körlükle ilgili özel bilgiler verilmektedir.

BBS'in Branş Meslek Okulu beslenme ve bakım, ekonomi ve idare, müzik, masaj ve fizyoterapi dallarında eğitim vermektedir. Bu meslek dallarındaki eğitim özel eğitime muhtaç olmayan, görebilen öğrencilere de açıktır. Öğrenme zorluğu olan öğrenciler için ek olarak Meslek Eğitimi Kanunu'nun 66. paragrafına göre büro iletişim memuru veya telefon memuru gibi basitleştirilmiş meslek

eğitimi de verilmektedir. Bütün bu eğitim dalları sonucunda (devlet/IHK tarafından) tanınan bir meslek diploması elde edilir.

Genel Meslek Eğitimi Okulları'na alınma: Görme bozuklukları olan öğrenciler de çeşitli eğitim destekleri alarak her hangi bir işletmede meslek eğitimi yapabilir veya başka bir Branş Meslek Okulu'na gidebilirler. Bu konuyla ilgili daha geniş bilgiler 8. ve 9. sayfalardadır.

Okul, Mesleki Eğitim Kurumu ve Mobil Özel Eğitim Hizmeti

Körler ve Görme Engellileri için Eğitim Merkezi – bbs nuernberg
Okul, MSD ve Meslek Okulları Merkezi
Brieger Straße 21, 90471 Nürnberg
Telefon: 0911 / 8 96 72 01, - 2 07, Telefax: 0911 / 8 96 72 09
E-Mail: schulsekretariat@bbs-nuernberg.de, www.bbs-nuernberg.de

Ağırlık Merkezi Duygusal ve Sosyal Gelişim

Duygusal deneyimler ve sosyal eylemler konularında çevrenin, kişilik gelişim durumunun ve toplumsal koşulların etkileri birlikte olur. Duygusal ve sosyal gelişim konularında güçlükleri olan çocuklar ve gençlerde örneğin gelişim bozuklukları, psikolojik rahatsızlıklar ve ruhsal engellilik durumları görülebilir. Bu durumlarda ihtimal dahilindeki teşhisler örneğin AD(H)S, Borderline-Kişilik Bozukluğu veya Depresyon olabilir.

Okula Devam

Özel Eğitim Merkezi: Ağırlık merkezi “Duygusal ve sosyal gelişim” olan desteklemenin asıl amacı çocukları ve gençleri, davranışlarını değiştirebilecek, tecrübe edinmelerindeki ve hareket tarzlarındaki yeteneklerini güçlendirecek bir duruma getirmektir. Eğer bu işlev bozuklukları okuldaki eğitimi ve öğrencilerin gelişmelerini aşırı derecede etkiliyorsa, o zaman özel eğitime gerek var demektir. Bu durumda öğrenciler ağırlık merkezi “Duygusal ve Sosyal Gelişim” olan bir Özel Eğitim Merkezi'ne gidebilirler. Diğer bir yol da Özel Eğitim Merkezi'nin “Öğrenme, Konuşma, Duygusal ve Sosyal Gelişim” bölümüne devam etmektir. Bu Özel Eğitim Merkezleri'nin adreslerini 14. sayfada bulacaksınız.

Ağırlık merkezi “Duygusal ve sosyal gelişim” olup ek olarak “Öğrenme” ağırlık merkezli eğitim almayan öğrenciler için ilköğretim ve orta öğretim tedrisatı geçerlidir. Martin-Luther-Okulu'nda öğretim altıncı sınıftan, Regina-Stein-Okulu'nda da yedinci sınıftan sonra biter. Buna göre sadece “Duygusal ve Sosyal Gelişim” bölümüne giden öğrenciler bir diploma alabilmek için “Öğrenme, Konuşma, Duygusal ve Sosyal Gelişim” bölümü olan bir Özel Eğitim Merkezi'ne veya genel eğitim okullarından birine geçiş yapmak zorundadırlar.

Genel Eğitim Okulları'na alınma: Duygusal ve Sosyal Gelişim” dalı ile ilgili zorlukları olan çocuklar ve gençler de Genel Eğitim Okulları'na giderek orada aynı şekilde çeşitli destek hizmetlerini alabilirler. Daha geniş bilgiler 8. ve 9. sayfalardadır.

Okullar ve Mobil Özel Eğitim Hizmetli

Regina-Stein-Schule
Duygusal ve Sosyal Gelişim ağırlıklı Hususi Özel Eğitim Merkezi
MSD'siz Okul
Virchowstraße 22, 90409 Nürnberg
Telefon: 0911 / 51 44 50, Telefax: 0911 / 9 51 26 81
E-Mail: privatschule.stein@t-online.de

Martin-Luther-Schule
Duygusal ve Sosyal Gelişim ağırlıklı Hususi Özel Eğitim Merkezi
Okul ve MSD
Neumeyerstraße 53, 90411 Nürnberg
Telefon: 0911 / 5 20 10 65 20, Telefax: 0911 / 5 29 92 08
E-Mail: martin-luther-schule@martin-luther-haus.de,
www.martin-luther-haus.de/cms/front_content.php?idcat=83

Mesleki Eğitim Kurumu

Berufsschule zur Erziehungshilfe Rummelsberg
Rummelsberg 23, 90592 Schwarzenbruck
Telefon: 09128 / 72 85 91, Telefax: 09128 / 72 85 92
E-Mail: schulleitung@bs-rummelsberg.de
www.jugendhilfe-rummelsberg.de/berufsschule_erziehungshilfe_rummelsberg.jugendhilfe

Meslek Eğitimi'ne Başlama

Eğitim Yardımı için Meslek Okulu: Meslek eğitimi sırasında “Duygusal ve sosyal gelişim” ile ilgili bir özel eğitim gerekliliği tesbit edilen öğrenciler Rummelsberg'deki Eğitim Yardımı için Meslek Okulu'na gidebilirler. Bu meslek okulunda mesleğe hazırlık için çeşitli imkânlar sunulmakta, fırıncı, ekmekek satış elemanı, bahçe düzenleme elemanı (süs bitkileri yetiştirme, bahçe ve çevre düzenleme), süs bitkileri bahçıvanı, doğramacı/marangoz ve kereste işleme elemanı, metal işçisi/konstruksiyon teknikeri ve boyacı, badanacı/cilacı gibi meslek dallarında eğitim yapılmaktadır. Masraflar ya Gençlik Dairesi yahutta Çalışma Dairesi tarafından üstlenilir. Daha geniş bilgiler doğrudan Eğitim Yardımı için Meslek Okulu'ndan alınabilir.

Genel Meslek Eğitimi Okulları'na alınma: “Duygusal ve Sosyal Gelişim” dalı ile ilgili zorlukları olan gençler de Genel Meslek Eğitimi Okulları'na giderek orada aynı şekilde çeşitli destek hizmetleri alabilirler. Daha geniş bilgiler 8. ve 9. sayfalardadır.

Otizm

Otizm, son derece derin bir gelişim bozukluğudur ve ömür boyu devam eder.

Temelde üç farklı şekilde ortaya çıkar: Erken çocukluk yaşlarındaki otizm, Asperger sendromu ve tipik olmayan otizm. Çoğunlukla karışık biçimler ve iç içe giren geçişler şeklinde gözlemlendiğinden güncel olarak "Otizm spektrum bozukluğu" kavramı ağırlık kazanmıştır. Çoğunlukla iletişimdeki ve sosyal etkileşimdeki kalite yetersizdir. Bunun dışında çoğu zaman ilgisizlik ve klişeleşmiş davranışlar mevcuttur. Otizm olan insanlar bazen belli konu ve eşyalara özel ilgi duyarlar, grup içinde günlük çekerler, iletişim zorlukları gösterirler ve/veya klişeleşmiş basmakalıp davranışlarda bulunurlar. Karakteristik işaretleri kendine özgü algı işleme ve eylem planlamadır.

Okula Devam ve Meslek Eğitimi

Otizm çok farklı şekillerde ortaya çıkar. Bu nedenle tipik bir otist öğrenci yoktur. Otist öğrenciler yeteneklerinin etkileniş derecesine ve eksikliklerinin şiddetine göre bir Genel Eğitim Okulu'na veya Özel Eğitim Okulu'na giderler.

Böylece ortalamanın üzerinde bir zekâ ve yeteneğe sahip olup daha ileri okullara giden otist insanlar olduğu gibi, zihni performansları zayıf olanları da vardır. Genel Eğitim veya Özel Eğitim Okulları'na giden veya meslek eğitimi yapan öğrenciler, Mobil Özel Eğitim Hizmetleri tarafından destek alabilirler. Ağırlık merkezi otizm olan Mobil Özel Eğitim Hizmetleri, okul alanında faaliyet gösteren diğer hizmetleri koordine eder.

Mobil Özel Eğitim Hizmeti ve diğer başvuru yerleri

Otizm ağırlıklı Mobil Özel Eğitim Hizmeti
Otizm davranışları gösteren çocuk ve gençler için danışma okulu
Hastalar için okul
Loschgestraße 10, 91054 Erlangen
Telefon: 09131 / 4 00 12 69, Telefax: 09131 / 89 82 57
E-Mail: autismus@sfk-erlangen.de
www.sfk-erlangen.de/sfk/autismus.html

Nürnberg Stadtmission'un Otizm Ambulansı
Terapi ve Okul Refakati Hizmetleri
Burgschmietstraße 34, 90419 Nürnberg
Telefon: 0911 / 3 00 36 90, Telefax: 0911 / 3 00 36 99
E-Mail: autismus-ambulanz@stadtmission-nuernberg.de
www.autismus-ambulanz.de

Orta Frankonya Otizm Uzmanlık Merkezi Ltd.
Otizm konusunda bilgilendirme, danışmanlık ve ağ kurma hizmetleri
Muggenhofer Straße 55, 90429 Nürnberg
Telefon: 0911 / 23 98 37 40, Telefax: 0911 / 23 98 37 49
E-Mail: info@autismus-mittelfranken.de
www.autismus-mittelfranken.de

Impressum

Yayımlayan:
Stadt Nürnberg, Bildungsbüro
Unschlittplatz 7a
90403 Nürnberg
Telefon 0911/231-14147
E-Mail bildungsbuero@stadt.nuernberg.de
Juli 2014

Carmen Kirchner, Brigitte Fischer-Brühl,
Dr. Martin Bauer-Stiasny (Koordination),
Elisabeth Ries (verantwortlich)
Çeviri: Metin Demirel
Düzenleyen: Lutz Kaiser, Nürnberg
Baskı: Wiedemann & Dassow, Schwaig

Danışman: Dr. jur. Michael Richter (Geschäftsführer der
rbm Rechte behinderter Menschen gGmbH, Marburg)

Yayımcılar, dostça yardım ve destekleri için teşekkür eder: Rainer Fensel (Berufsschule zur sonderpädagogischen Förderung am Berufsausbildungswerk Mittelfranken), Johanna Zeller (Zentrum für Hörgeschädigte Paul-Ritter-Schule), Hans Werner Pickel (Berufsbildungswerk Nürnberg für Hör- und Sprachgeschädigte), Beate Köttig, Angelika Gradel, Karin Gätschenberger-Bahler (Bildungszentrum für Blinde und Sehbehinderte), Karl Müller (Förderzentrum „Sprache“), Gunda Daschner (Förderzentrum „Körperliche und motorische Entwicklung“), Elke Stein-Nagel (Private Schule zur Erziehungshilfe Nürnberg – Privatschule Regina Stein e.V.), Udo Wüst (Berufsschule zur Erziehungshilfe Rummelsberg), Norbert Haberkern (Berufsbildungswerk Rummelsberg), Irmgard Schlüter (Jakob- Muth-Schule, Berufsschulstufe), Christine Rittmaier-Matzick (MSD Autismus an der Beratungsschule für Kinder und Jugendliche mit autistischen Verhaltensweisen, Schule für Kranke, Erlangen).

Fotoğraflar:

BBW.R - Berufsbildungswerk Rummelsberg (1); Jakob-Muth-Schule – Berufsschulstufe - Lebenshilfe Nürnberg e.V. (2, 10); bbs nuernberg - Bildungszentrum für Blinde und Sehbehinderte (3, 7); Förderzentrum Förderschwerpunkt Sprache (5, 9, 16/17 m.); Anna Hielscher (13 l., 17 r., 21); Förderzentrum Förderschwerpunkt Körperliche und motorische Entwicklung (13 r.); Reinhard Thye (15); Berufsbildungswerk Nürnberg für Hör- und Sprachgeschädigte (19).

Bu yayın "Lernen vor Ort" programı dahilinde Federal Eğitim ve Araştırma Bakanlığı ve Avrupa Sosyal Fonu kaynakları ile desteklenmektedir.

BW Bildung und Wissen

Verlag und Software GmbH

Die vorliegende Publikation wurde ermöglicht durch eine Spende des Nürnberger Verlags BW Bildung und Wissen.

Adresler

ACCESS – gemeinnützige GmbH

Integrationsbegleitung - Menschen mit Behinderung im Arbeitsleben, Bucher Straße 3, 90419 Nürnberg,
Telefon: 0911 / 3 00 90 22, Telefax: 0911 / 35 06 46 63, www.access-ifd.de/cms/website.php

Arbeitsagentur – Agentur für Arbeit Nürnberg

Richard-Wagner-Platz 5, 90443 Nürnberg, Telefon: 01801 / 55 51 11, 0911 / 5 29 46 10 (jünger als 25 Jahre)
0911 / 5 29 46 11 (25 Jahre und älter), www.arbeitsagentur.de

Beratungsstelle für Kinder mit besonderem Förderbedarf

Allersberger Straße 61, 90461 Nürnberg, Telefon: 0911 / 46 80 77
E-Mail: beratungsstelle@ohrner.info, www.beratungsstelle-nuernberg.de

Bezirk Mittelfranken – Hilfe für Kinder und Jugendliche (Arbeitsbereich 26)

Rettiststraße 54 –56, 91522 Ansbach, Telefon: 0981 / 46 64 26 02, Telefax: 0981 / 46 64 26 99
E-Mail: Arbeitsbereich26@bezirk-mittelfranken.de, www.bezirk-mittelfranken.de/index.php?id=185

Integrationsamt – Zentrum Bayern Familie und Soziales Region Mittelfranken

Bärenschanzstraße 8a, 90429 Nürnberg, Telefon: 0911 / 92 80, Telefax: 0911 / 9 28 23 98
E-Mail: integrationsamt.mfr@zbfz.bayern.de, www.zbfz.bayern.de/integrationsamt/

Integrationsfachdienst (IFD) gGmbH

Fürther Straße 212, 90429 Nürnberg, Telefon: 0911 / 32 38 99 0, Telefax: 0911 / 32 38 99 29
E-Mail: info@ifd-ggmbh.de, www.ifd-mittelfranken.de

ServiceZentrum Nürnberg des Bezirks Mittelfranken (SZN)

Wallensteinstraße 61–63, 90431 Nürnberg, Telefon: 0911 / 60 06 69 80, Telefax: 0911 / 6 00 66 98 99
E-Mail: SZN@bezirk-mittelfranken.de, <http://www.bezirk-mittelfranken.de>

Schulbegleitung – Lebenshilfe Nürnberg

Fürther Straße 212 / D1, 90429 Nürnberg, Telefon: 0911 / 58 79 30, Telefax: 0911 / 58 79 35 55, E-Mail: info@lhnbg.de
www.lebenshilfe-nuernberg.de/kinder/schulbegleitung_und_integrationshilfe.php

Schulbegleiterservice – Verein für Körperbehinderte

Zerzabelshofstr. 29, 90480 Nürnberg, Telefon: 0911 / 40 08 82 20, Telefax: 0911 / 46 26 35 10
E-Mail: info@schulbegleiter-nuernberg.de, www.schulbegleiter-nuernberg.de

Schulbegleitung Mittelfranken – Rummelsberger Offene Angebote

Ajotschstraße 6, 90459 Nürnberg, Telefon: 0911 / 4 39 44 27 16, Telefax: 0911 / 4 39 44 27 20
E-Mail: offene-angebote-ambD@rummelsberger.net
www.behindertenhilfe-rummelsberg.de/Schulbegleiter_Integrationshelfer.behindertenhilfe

Schulbegleitung – Autismus-Ambulanz der Stadtmission Nürnberg

Burgschmietstr. 34, 90419 Nürnberg, Telefon: 0911 / 3 00 36 90, Telefax: 0911 / 3 00 36 99
E-Mail: autismus-ambulanz@stadtmission-nuernberg.de, www.autismus-ambulanz.de

Sonderpädagogisches Kompetenz- und Beratungszentrum SKBZ an der Paul-Moor-Schule

Merseburger Straße 6, 90491 Nürnberg, Telefon 0911 / 23 11 05 93
E-Mail: info@SKBZ-nuernberg.de, www.SKBZ-nuernberg.de

Behindertenbeauftragter der Stadt Nürnberg

Amt für Existenzsicherung und soziale Integration – Sozialamt (für allgemeine Fragen)
Dietzstraße 4, 90443 Nürnberg, Telefon: 0911 / 2 31 32 33, Telefax: 0911 / 2 31 58 80

Stadt Nürnberg – Amt für Kinder, Jugendliche und Familien - Jugendamt

Dietzstraße 4, 90443 Nürnberg, Telefon: 0911 / 2 31 26 86, Telefax: 0911 / 2 31 23 21
E-Mail: asd@stadt.nuernberg.de, www.jugendamt.nuernberg.de/

Stadt Nürnberg – Gesundheitsamt – Zentrale Beratungsstelle

für Kinder/Jugendliche mit Entwicklungsauffälligkeiten und Behinderungen ZEBBEK
Burgstr. 4, 90403 Nürnberg, Telefon: 0911 / 2 31 38 07 und 2 31 27 64,
Telefax: 0911 / 2 31 38 47, E-Mail: gh-zebbek@stadt.nuernberg.de, www.gesundheit.nuernberg.de

Zentrum Bayern Familie und Soziales – Region Mittelfranken (Schwerbehindertenausweis)

Bärenschanzstraße 8a, 90429 Nürnberg, Telefon: 0911 / 9 28 21 18, -21 85, -22 78, Telefax: 09 11/ 9 28 19 01
E-Mail: poststelle.mfr@zbfz.bayern.de, www.zbfz.bayern.de/aemter/avf-n.html

Bütün verilerin eksiksiz olduğuna dair bir iddia yoktur ve garanti verilmez.